Reg. No. M. 2580

సం॥ చందా రు ౪

జమీన్ రైతు

జమీందారి రయితుల ఆర్థిక సాంఘిక వ్యవసాయిక భాగ్యోదయమునకు

సంపుటము ౧ ‖ శనివారము ౩—౧౨—౩౭ నెల్లూరు ‖ సంచిక ౧౩

రంగనాయకులు గారి సందేశము.

నెల్లూరు జమీందారీ రయితులు, అపురూపమగు సంఘీభావమును ప్రదర్శించి దిగ్విజయులయినందులకు వారికి నా యభినందనములు. జమీందారు లెంతగా ప్రయత్నించినను, వారి మాయలను, నిర్బంధములకులోను గాక స్వధర్మ నిర్వహణార్థమై, కడు యిడుములనయిన సహించి పెరుగాంచిన రయితు నాయకులకు జోహారులు. శాసన సభయందేమి, స్థానికసంస్థలయందేమి, జమీందారులు సంపూర్ణమగు నిరంకుశాధికారమును వహించి. ప్రజాస్వామ్యముగావలసిన రాజ్యాంగమును, తమ యాజమాన్యపు దేవిడిగా జేయజూచుచున్నారు. రయితు లెల్లరు, అందున జమీందారీ రయితుసోదరులు ముఖ్యముగా జమీందారుల పెత్తనము నిక సాగనివ్వమని ఘంటాపథముగా జయభేరి మ్రోయించవలెను. సకలమగు శక్తులను సవ్యమగు రీతిని, శాసనబద్ధముగా, నెల్లూరు జమీందారీ రయితులుప్రయోగించి, రానున్న సందిగ్ధ సమయమందు జయశ్రీని వరింతురు గాక! మిత్రులగు రయితులందరికిని నా స్వాగత వందనములు.

— రంగనాయకులు.

ఆంధ్రపత్రికాధిపతులు

దే॥ నాగేశ్వరరావు పంతుల వారి సందేశము.

హిందూస్థానమునందు సకలసిధర్మములకును, సకల వ్యవహారములకును, సకల కర్మలకును రైతు మూలాధారము. వ్యాపారులు వకీళ్ళు, వైద్యులు, అధికారులు, ప్రభుత్వము, రైతు మూలమున జీవించుచున్నారు. ప్రజలలో నూటికి డెబ్బదిమంది మందికి వ్యవసాయమే జీవనాధారము. హిందూస్థానములో 100 కి 90 నుంచికి గ్రామ సీమలు నివాస స్థానములు. వీరి మీదనే దేశమంతయు నాధారపడి యున్నది. ఇంతవరకును పట్టణవాసులయిన ఆంగ్ల విద్యాధికులు అధికారము సంపాదించి ఆంగ్లేయులవలెనే గ్రామములను గ్రామవాసులను గమనించి యుండలేదు. ఇకను దేశమునందు యిట్టి పరిస్థితులు చిరకాలము నిలువ జాలవు. గ్రామవాసులయిన రయితులకును ఆత్మవిశ్వాసము కలుగుటకు కారణములు ఏర్పడినవి. రాజకీయ సాంఘిక మత ఆర్థిక విషయములందు రయితులు ఆత్మవిశ్వాసము కలిగి స్వరాజ్యమునకు పాటుపడవలసిన శుభముహూర్తము సంప్రాప్తమయినది. అస్పృశ్యతానివారణము, స్వదేశీ ప్రోత్సాహము, స్వాతంత్ర్యసంపాదనము, రైతు మూలముననే ఆధారపడి యున్నవి. ఈ విషయము ప్రాజ్ఞులందరును గ్రహించి యీ కార్యసిద్ధికై పాటుపడుట సర్వజనులకు కర్తవ్యము.

కా. నాగేశ్వరరావు

హరికథ—ఆఖ్యానము.

—

నారాయణదాసు హరికథ యని ప్రకటనలు కనులకు గుద్దుకొనునట్లు ఉత్తరావి వారు ప్రకటించిరి. ప్రకటన నాయకత్వపు పత్రికలు ప్రకటన వలన తెలుసుకొన్నవారును టచే భూలోక స్వర్గమని పొంగిరి. పల్లెటూళ్ళనుండి నయితేను విపరీతముగా జనులు వచ్చిరి. ఎలెక్షను తేదులు మార్చి నట్లు తేదులు మార్చి కడకు తే 29 సుభ ముహూర్తమున కథ జరిపిరి. టిక్కెట్లు పాపర్లు 1500 వందలవరకు దాసుగారి కీర్తి చంద్రికలే గాని దాసుగారి దర్శనము లేదు. ప్రమాదమయిన డబ్బు, దాసుగారి సామానులు, స్టేషనుకు సురక్షితముగ చేసినట్లు గట్టివర్తమానము వచ్చిన వెనుక దాసుగారి మూర్తి వేదికను నలంకరించెను. అందరికి కాస్త చల్లబడినది. పెద్ద మనుష్యులందరు యిండ్లకు దారిపట్టి నిద్రకు ఉపక్రమించిరి. డబ్బు యిచ్చితిమే గదా అయినా నే హోరుమనుచున్న పారంతో విఘ్నేశ్వర పూజను ప్రారంభించిరి. అంతటకబీరు రెడ్డి గారు శేషి ధనము పోగొట్టుకొన్న వారికంతా నాలుగు ఉపశమన వాక్యములు చెప్పిరి. అంతట కథ ప్రారంభింపబడిన వెంటనే స్థానములన్నియు ఖాళీ అయినవి. గంటసేపు వినయం కథ ఆవశ్యకముగా సాగించని ఉపయోగము చుట్టూ కొనిపోయిన పోలీసువారు చెప్పినట్లు మాయింటి పావిన ఏ చేసి యేదాని సుబ్బి చెప్పింది. దాసుగారు రాత్రి మేనకే సురక్షితముగా వా ఉన్నారు.

కబీరు రెడ్డిగారయినా రెండు వర్ష్యాలు కమ్మగా దండి ఉంటే అనేకమి య్యనా కమ్మటి పాట అయినా హితవుగా యుండేది. ఈ ప్రాతఃస్మరణీయుడు.

నెల్లూరు పౌరులు ఈ గురుకు కాలంలో ఈనాటికైనా పశ్చాత్తాపపడ్డారో లేదో తెలియదని నా ప్రార్థన.

"అన్నెపూరు(?)"

స్వీకారము.

—

"పశుసంరక్షణము" అను త్రైమాసపత్రిక యొక్క ప్రథమ సంచిక మా కార్యాలయము నలంకరించినది. రయితు సుఖ జీవనమున కాధారభూతమగు పశు సంపదను చక్కగ వృద్ధిపొందించుటకు పలయు మార్గముల రయితులకు గరపుటకు యిట్టి పత్రిక అత్యంత అవసరము, పశువైద్య ప్రవీణులగు మొజెళ్ళ శ్రీరాములు చౌదరీగారు యీ పత్రిక సంపాదకులుగ నున్నారు. ఆంధ్రరయితులు ఈ పత్రికను ఆదరించుట ముఖ్యధర్మము. సం॥రం చందా రు 2 లు మాత్రమే. పలయువారు "పశు సంరక్షణ" పత్రికాధిపతి, అంగలూరు, కృష్ణా జిల్లా. అని వ్రాసిన బడయ గలరు.

—

విశ్వనాథ దాసు మహాశయా గారి సందేశము.

ఓ. ఆ. రు. ల ఖ మ న ది

రయితు వర్గమును శాశ్వతమగు దాస్యశృంఖలముల బాధించుచున్న ద్వేషమున జమీందార్లు. అన్ని విధములయిన అధికారస్థానములను హస్తగతము చేసుకొనుటకు ప్రయత్నించుచుండుట యెంతయు విషాదకరము. ప్రజలను స్వరాజ్య పద్ధతులలో తర్ఫీదు చేయుటకొరకే లోకలుబోర్డులీ దేశమున నెలకొల్పబడినవి: ప్రజల కనుకూలమయిన చట్టములను చేయించుకొనుటకే శాసనసభలు స్థాపింపబడినవి. అట్లుండ ప్రజా స్వాతంత్ర్యముల కడ్డుతగులు ప్రసిద్ధిగా జమీందారులు శాసన సభలలోను లోకలు బోర్డులలోను ప్రజా ప్రతినిధులుగ యెన్నుకొనుట వారికి సమ్మతించుటేల? రయితుల కష్టముల కన్నెరిగిన వారు సరియగు ప్రజాప్రతినిధులను వారెన్నుకొనకుండుటయే కారణమని ప్రజలు అనుభవము వలన తెలిసికొనవలసిన సమయము మాసన్నమయినది. అందువలన ప్రతి దినము వారితో కలిసి మెలసి యుండు రయితులే తమ ప్రతినిధులుగ యెన్నుకొని రయితులు జమీందార్లకు గుణపాఠము నేర్పవలసి యున్నది, రయితులను పీడించుచున్న అనేకములగు యీతిబాధలకిదియే దివ్యౌషధము.

కాబట్టి జమీందారులు తాత్కాలికముగ యెన్ని యుపాయములు కల్గజేసినను యెట్టివిధములగు ఆశలను గల్పించినను రయితు పక్షమున నిల్చినవారికే, నేటి లోకలుబోర్డు ఎన్నికలలో ఓట్లనివ్వవలెనని నెల్లూరు మండలమందలి రయితులను ప్రార్థించుచున్నాను.

బి. విశ్వనాథ దాసు

గత సంచిక సవరణలు

గత సంచిక (సప్తమ పేజీ పాటకు. 7 వ పేజీ రెండవ కాలములోని ,,పిచ్చి వాడిపాటలు'' అను శీర్షిక క్రింద అన్వయించి చదువుకొనవలెను.

5 వ పేజీలో ''నెల్లూరు జిల్లా లోకలు బోర్డు ఎన్నికలు'' అను వ్యాసము క్రింద ,,ఒక ఓటరు'' అని యుండవలెను.

7 వ పేజీ రెండవ కాలములో ''పిచ్చి వాడి పాటలు'' అను శీర్షిక చివరన ,,నేటి వరకుని పెంపొందె'' అను పదము మొదలు చివర వరకు తీసివేసి చదువుకొనవలెను (జా. రై. సంపాదకుడు)

—

యుద్ధ ఋణములు వెంటనే చెల్లింపవలెనని అమెరికా వారు ప్రకటించిరి

గుంటూరు జిల్లా గుండి మండలాన శాసన సభకు యెన్నుకొనబడ వలసిన స్థానమునకు నామినేషను కాగితములు యీ దిగువ బడుగురి తరఫున దాఖలు చేయబడినవి. శ్రీ యార్లగడ్డ శివరామ ప్రసాద్ బహదరు గారు, చల్లపల్లి రాజా గారు, కాసు వెంకట రెడ్డి గారు. వాములపాటి వెంకట కృష్ణయ్య చౌదరీ వారు, ఉటుకూరు రామయ్య శెట్టి గారు, కంగులూరి వెంకట నరసింహా రావుంగారు. పోటింగు 9-1-33 ది.

—

ఈ నెల 18 ది అఖిల భారత హరిజన దినము దేశమంతటను — పురము లందును గ్రామములందును జరుపబడను.

నవంబరు నెలలో మద్రాసు కరెన్సీ ఆఫీసునుండి రు 30;000 ల నోటులను అపహరించిపారిపోయిన పెరియాళ్వారుపిళ్ళె అను పేరుగల గుమాస్తా చిత్తూరులో అరెస్టు చేయబడెను. అతనివద్దనుండి రు 24000 నోట్లు రాబడినట్లు తెలియుచున్నది:

ఇండియా కును బ్రిటనుకును టెలిఫోను వార్తలద్వారా సంభాషణలు 1933 జనవరి నెలలో ప్రారంభము కావచ్చును:

—

నెల్లూరు పెర్మెనెంటు ఫండు షేరుహోల్డరుల మహాసభ 10-12-32 దినమున రాజువారి సత్రము వద్ద జరుగును

జమీందారి రైతు
౩—౧౦—౩౧
శనివారము

పరీక్షా సమయము.

వెంకటగిరి జమీను రయితులకే గాక రాజధాని యందేటను జమీను పరిభ్రష్ట రక్షకారిముల క్రింబడి నలిగి పోవుచున్న రయితుల కందరకు నేడు పరీక్షా సమయము ఆసన్నమయినది. రయితులు పూనుకొన్న కార్యము సులభసాధ్యము కాదని జమీందారులు వారి నోడించుటకు చేయు ప్రయత్నములే చాటుచున్నవి. అన్యోన్యతకు నిర్భాగ్యోదయమునకు నావశ్యమున్న, బొడ్లకట్ట వయిన నిస్సహాయులగు జమీను రయితు నిలువబడి, తమ ధర్మయుద్ధము నిర్వహించుకొన వలసి యున్నది. ఇది అంత సులభమయినది కాదు.

జమీందారులు నేడు ప్రతినిధులను సంఘము స్థానిక సంస్థల యందు ప్రవేశించుటకు తీవ్రముగు పోటీకి దిగుటకు కారణమేమి? తమ తమ జమీనులలోని వైశ్య, విద్యా సనములను పాటలను బాగు చేయుటకా? ఇంత కాలమునుండి యెరుగని యీ వ్యాజ అనురాగము నేడేల యుట్టిపడ వలెనో యూహ్యము.

వర్తమాన ప్రపంచము మాహాత్మ్యలాగించుచున్న నూతనభావములను, విజ్ఞాన బీజములను, స్థానికసంస్థలద్వారా వెదజల్లుటకా? అట్టి యుద్దేశములు వారి యందు మచ్చునకయినను గాన రావు.

స్థానిక స్వపరిపాలన యందలి లోపములను చక్కబరచి, తమ యపూర్వానుభవమును ప్రజ్ఞావిశేషములను ప్రజాసేవయందు వినియోగించుటకా! స్వంత జమీనులను విహారముల శేషములలోను విద్యాగంధము నెరుగని మైనరేటు సెక్రటరీల యొక్క హస్తగతము గావించి యెల్లప్పుడు రాజధానినిస్థానములందు భోగలాలసులయి తిరుగువారికి ప్రజాసేవ యెక్కడిది,

ఇక యీ యెన్నికలలో జమీందారు పోటీ యందిట్టి ఆసక్తియు లేమి? మన్యము గయున రయితు పనికి రాని యుప్పుడు ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్టు యొక్క యనర్థములకే సెక్రటరీలకు భక్షణాన గౌరవములకు సంరక్షణ లేక యుమా సనవత్పూర్వాచారములకు అనాగరిక, అశోయ సేవకులకు, పన్నులకు కాని నష్టములకు లోనై సహింపుచుండు దీన రయితులకు ఆస్తి సహకరణ కొరకు ప్రతి సంఘించిన ఆందోళనము అణచివేయుటకేయు, రాజధానిలోని జమీందారులందరును నొక్కటియై యీ యెన్నికలలో రయితుల కెదురుగ ప్రయత్నించిన గాని తమ జమీనులకు క్షేమము లేదని తలచినారు. వెంటనే తమ ధనరాసులను వెదజల్లి జస్టిసు పక్షమును తమ వశము చేసికొనిరి. శాసన సభ్యులను తమ వశమున త్రిప్పుకొనిరి. అస్థిరులై పోలింగు కోర్టుల కెక్కుచున్న యెస్టేటుల ను అవిభాజ్యపు జమీనులుగా మార్పించు కొనిరి. మంత్రి వాగ్దానముల కిగ బాసిరి. కొందరు కూలిలు వంటలు బరుగిడిరి.

జమీందారు పోయినస్థయమయిన శాసన సభ మాదు వశమున హాస్యాస్పదమగు క్షీణ బట్టి. జమీను రయితు కేమి భద్రము గలుగును? యెస్టేటు ల్యాండు ఆక్టు యేలుల సవరించ బడును!

రయితు సోదరులారా! అగ్ని పరీక్ష మిమ్మెదుర్కొనుచున్నది. ప్రాత కాలపు దీర్ఘ నిద్రల్లు, ఇక విడవలసిన తీర్థ యాత్రాలు, కంచె పిగింపులు. మిమ్ము నెదుర్కొన గలవు. పూనుకొన్నది అఖండమగు కార్యక్రమము. యెదుర్కొనుచున్నది అత్యంత బలవంతులగు జమీందారులు, చేయుచుండ నిర్ణయించవలయును దేశసేవ.—

రయితుల కొకచిన్న శాశ్వత సాధ్యము ను చేకూర్చునో, లేక రాజులకు లోబడి రయితు లోకమునకు అపయశమును తెస్తురో! చూడవలసి యున్నది.

—

ఆప్త దుఃఖము.

మన బోలు వాస్తవ్యులను, జమీందారీ రయితు సంఘ సభ్యులును; ఉదారహృదయులును నగు చిట్టమూరు వెంకట సుబ్బారెడ్డిగారు నవంబరు 29 వ రాత్రి గతించినారని తెలుపుటకు చింతించు చున్నాము. జమీందారీ రయితు సంఘము నెలకొల్పబడిన రయితు ఉద్యమమునకు వీరు చేసిన సేవ ప్రశంసార్హము. వీరి మరణముచే జిల్లా జమీందారీ రయితులకు తీరని అపకారము వాటిల్లినదని చెప్పక తప్పదు. దుఃఖ సముద్రమున మునిగియుండు రెడ్డిగారి కుటుంబమునకు మా సానుభూతిని జూపుచున్నారము. వారి యాత్మకు శాంతి ప్రసాదించుగాక యని సర్వాంతర్యామియగు పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాము.

వాల్మీకి నాటక గ్రంథకర్తకు సహాయము

నెల్లూరు ఆంధ్రసభ వారి తీర్మానములు

ఆంధ్ర సభ వారు నవంబరు 1వ తేదిని ఏకగ్రీవముగ నామోదించిన తీర్మానములు.

1. శాస్త్రిభూరి గోపాలరావు గారి కవితా శక్తిని, నాటక రచనా నైపుణ్యమును, మెచ్చుకొనుచు— రాబోవు కేసులలో చెన్నపట్నములో వారు రచించిన "వాల్మీకి నాటకము"ను ప్రదర్శించి ఖర్చులుపోను దానిచే లభించిన మిగత మొత్తము వారికి బహూకరించ వలెననియు,

2. చెన్నపురి యందలి ప్రజాప్రముఖులందరిని తమ ప్రయత్నమునకు సహాయపడి శ్రీ గోపాల రావుగారి నుచితరీతిని సన్మానించవలయుననియు ఆంధ్రసభ వారు కోరుచున్నారు.

యా. సుబ్బరామయ్య
సహాకార్యదర్శి

మునిస్వామినాయుడు గారి సందేశము.

అయ్యా!

మీరు దయతో వ్రాసిన యుత్తరమున కెంతయు కృతజ్ఞుడను. మీ లేఖయందు నేను రయితు సోదరుల పక్షము వహించి పాటుబడుచుండుటను ప్రశంసించి యుంటిరి. కానీ రయితులు తమ హక్కుభుక్తములను సంరక్షించుకొనుటకు వలసినంత ధైర్యమును జూపి పోరాడ గలిగి నపుడే మా తోంట్ల కృషి సఫలము కాగలదని రైతువర్గ మెరుగుట మంచిది. రైతులు—అందును—జమీ రయితులు ముందటికన్న నిప్పుడెక్కుడు ధైర్య సాహసములను, ఐకమత్యమును, కనపరచ వలసిన పరిస్థితులేర్పడినవి. రాజకీయముగను, ఆర్థికముగను, రయితుల స్వాతంత్ర్య బుద్ధిని జూపి తమ జన్మహక్కులను కాపాడుకొన జాలకున్న యెట్టి రాజకీయ స్వాతంత్ర్యములైనను నిరుపయోగమగును. రైత్వారీ రయితులును, జమీన్ రయితులును, యీ ముఖ్య సూత్రమును గమనించి పరస్పర సహకార సానుభూతులతో నిజమయిన ప్రజా ప్రభుత్వమును సంస్థాపించుటకు గడంగ వలసిన యమోఘమగు తరుణ మాసన్నమయినది. రైతు మహాజనులీ సందర్భమున నీ సూత్రముపేక్ష వహించినను వారికి శాశ్వతాపకార మొదవ గలదు.

కావున రైతుకార్మికుల ఆత్మ ప్రబోధమును బొంది స్వీయ ధర్మము నాచరించినచో యునికిని నిలువ బెట్టుకొందురు గాక యని యాశించుచున్నాను. ఇదియే నేను రయితుల కొసంగ గల సందేశము. ఇక ముందుగూడ రయితుల భావ్యభివృద్ధికి యథాశక్తి తోడ్పడుటకు సంసిద్ధుడగ నున్నానని మనవి చేయుచున్నాను

తమ విశ్వాసి,
బి. మునిస్వామి నాయుడు.

తూరుపు గోదావరి లోకలు బోర్డుల యెన్నికలు.

జమీందారుల భగీరథ ప్రయత్నములు.

II

తూర్పు గోదావరి జిల్లా బోర్డుకు, రామచంద్రపురం తాలూకా బోర్డుకు కారణాంతరములచే యెన్నికలు 5 స్థానములకు నిలిచి పోయి, యీ నెల 24 వ తేదిని జరిగినవి. రెండు పక్షములు — ఒకటి రయితు పక్షమా, రెండవది జమీందారీ జస్టిసు పక్షము! వెంకటాయపాలెం సిర్కానుండి శ్రీయుత మల్లిపూడి పల్లంరాజు, (జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడు) వీరికి ప్రత్యర్థి పామర్తి సూరన్న (తెలగ) కాపు. మీరాసాహేబు (శెట్టిబలిజ) ఎన్నికల ముందు రోజున సూరన్న గారికి అనుకూలముగా మీరాసాహెబు తగ్గి పోయినాడు. సిర్కాలో పోలింగు ప్రదేశములు మూడు. పల్లంరాజుగారికి మొత్తము మీద సిర్కాలో అనుకూలముగా నుండెను. వీరికి జిల్లా బోర్డు డిశంబరు 22 తేదిని అధ్యక్షపదవికి పోటీగా నిలువ బోవు శ్రీ రాజా వత్సవాయి వేంకట గోపాల నరసరాజు బహద్దరు వారు, వీరు పామర్తి సూరన్న పక్షమున పనిచేయుచున్నారు. అక్టోబరు 3 తేదిని పల్లంరాజుగారికి తాలూకా బోర్డు యెన్నికలు జరిగినపుడు రామచంద్రపురం రాజావారిమనిషి 450 ఓట్లతో ఓడి పోయినాడు. ఇంతలో పూర్వ[illegible] ప్రథమములోనే జిల్లా బోర్డు సభ్యత్వము పోగొట్టిన యెడల వారికి రయితుపక్షము వలన పోటీరాదనియు, తాము తేలికగా జిల్లా బోర్డు అధ్యక్ష స్థానము వహించ గలుగుదుమనియు తీవ్ర ప్రయత్నములు చేసిరి

ఈ జిల్లా బోర్డుయెన్నికలలో యితర తాలూకాలలో సంబంధము గలుగ జేసుకొనని పిఠాపురం మహారాజావారిని రంగములోనికి దింపిరి. పల్లంరాజు గారు తెలగ కులస్థుడనియు. జిల్లాలో తెలగా సంఘము యెక్కువ యున్నదనియు [illegible] 1 3 0 1 6 వ

రామదాసు పంతులు గారి సందేశము.

జమీందారీ రయితుల కష్టనష్టములు నివారించుకొను మార్గము వారి చేతులలోనే గలదు. జమీందారులను వారి నౌకర్లను వారి యుద్యోగులను శాసనసభలకు జిల్లా, తాలూకా, బోర్డులకు రయితులే యెన్నుకొని వారి కష్టముల నివేదించు వారు లేరని దుఃఖించుట నిష్ప్రయోజనము. కావున రయితులు అన్ని సంస్థలకును వారి క్షేమమునకు పాటుబడువారినే ఎన్నుకొనవలెను. ప్రస్తుతము గవర్నమెంటు వారు ప్రవేశపెట్టిన ఎస్టేటు లాండుబిల్లును శాసన సభవారు ఆమోదించకుండుటకును రయితుల పక్షమున ప్రవేశపెట్టబడు బిల్లు నామోదించునట్లు జమీందారీ రయితు సంఘములు కృషిచేయవలెను.

వే॥ రామదాసు

న్ను హెచ్చు కట్టినది. ఎస్టేటువారికి ము వ్వవద్దని చెప్పుచున్నాడనియు, జిల్లాబోర్డు సభ్యత్వము లభించిన, తప్పక అధ్యక్షు డగునని యు, ఇతనిని సభ్యుడు కాకుండ చేయవలెనని మహారాజా వారితో మనవి చేసుకొనగా మహారాజావారి దివానుకోట వెంకటసుబ్బరావుగారికి సర్వాధికారము యిచ్చిరనియు తెలియుచున్నది. రామచంద్రపురం రాజాగారు, తునివారు జ్ఞాతులు ప్రధానమంత్రియైన బొబ్బిలివారు కాట్రావులపల్లెవారు వెలమ వారు. బొబ్బిలి రాజాగారు బొబ్బిలి వెళ్ళుచుండగా తే 16 ది రామచంద్రపురం రాజాగారు, పిఠాపురం మహారాజావారు చామర్లకోటవద్ద కలుసుకొని కాట్రావులపల్లివారికి చెప్పించిరి. కాట్రావులపల్లి జమిందార్ల సహాయముతో పెద్దాపురం తా॥బో॥ అధ్యక్ష పదవిలాంటిలో గెలిచినపంతం వారు వల్లూరిరాజాగారికి బంధువులయ్యును; జమీందార్ల ఆజ్ఞచే వల్లూరిరాజాగారికి వ్యతిరేకముగ పనిచేసిరి. 22 వతేది మంగళవారము పిఠాపురం మహారాజావారి దివాను, రాజావారి భావమరిది శ్రీ దామర సీతారామస్వామిగారు, కాకినాడ రాణిగారు

వాడ్రేవు సుబ్బరావుగారు; తుని రాజాగారి తమ్ముడు (తా॥బో॥ ప్రెసిడెంటు) వారి తాబేదార్లు. వెంగాయమ్మపేట జమీందారు శ్రీ రాజా వాడ్రేవు విశ్వసుందరరావు బహద్దరువారు పోలిశెట్టి వెంకటరత్నం (చిన్న జమీందారు బలిజ) మూడుసంవత్సరములు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగా నుండి, మూడు ఎన్నికలలో జిల్లాబోర్డు సభ్యత్వము ఉపసంహరించుకొని తాలూకాబోర్డు సభ్యత్వము కోల్పోయిన కోకల గోవిందరావుగారు కాకినాడ తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులుగానుండి ఈ [illegible] సాహెబు గారితో ఓడిపోయిన తెగాం సుబ్బారావుగారు (తెలగ) ద్రాక్షారామ సత్రం [illegible] చేసిరి. రయితు ప్రతిపక్షులందరు చేరి, సామ, దాన, భేద, దండోపాయములలో ఒకటి, మూడు- నాల్గు, హెచ్చు ప్రయోగించలేదు. కరపత్రాలను [illegible] లభించినది. ధనము [illegible] కాలపరిమితి నీటివలె ప్రవహించినది. దైవబలముచేత వల్లూరిరాజుగారికి 401 ఓట్లు హెచ్చు వచ్చి గెలుపొందిరి. కడవెలలో రామచంద్రాపురం పెద్ద రాజాగారు జిల్లాబోర్డునకువచ్చిరి. తమ్ముడుగారు తాలూకాబోర్డును. తమ్ముడు రామచం)

పురం తాలూకాబోర్డును నిలపెట్టుటకున్న వీరికి పోటీగా నిలువబోయే చిక్కాల వెంకటరత్నంగారికి సభ్యత్వము కాకుండ చేయుటకు రామచంద్రపురం పెద్దరాజా వెంకటరత్నంగారికి పోటీగా నిలవబడిరి. వీరిఎన్నిక, కూడ 24 వ తేదీననే జరిగినవి. చోడవరం పోలింగులో వెంకటరత్నం గారికి ఎక్కువ ఓట్లు రాకుండుటచే కానవరం పోలింగులో రామచంద్రపురం రాజా వారు వెంకటరత్నం గారికి ఓట్లను వేయువారిని లోనికిపోనీయకుండ చేసిరి, ఇచ్చటకూడా దైవబలముచేత వెంకటరత్నంగారు సుమారు నూరు ఓట్లతో గెలుపొందగలిగిరి. పిఠాపుర మహారాజాగారు, తుని రాజావారు, కాట్రావులపల్లి దివానము, రామచంద్రపురము రాజాగారు. దొడ్డంపేట జమీందారు గారును, మిగతా వారందరును కలిసి ఒక సామాన్య రయితు బిడ్డను ఒడగొట్టలేనందుకు సంతాపించవలేనో, జాలిపడవలెనో తెలియకున్నది. ఈ భంగపాటు తరువాతనైన జమీందారులు డిసెంబరు 31 ది జరుగనుండు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షపదవికి [illegible] గాక

జమీందారీ రయితు

మా మద్రాసు లేఖ:

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

చెన్నపురి, డిసెంబరు 1:—

రైతుబిల్లు

రయితుల ఎస్టేట్సులాండు ఆక్టు సవరణ చట్టము గత అక్టోబరు 31 తేదీ శ్రీయుతులు [illegible] సత్యనారాయణ చౌదరి గారిచే మద్రాసు శాసన సభలో ప్రవేశపెట్టబడినది. కాని వారు గుంటూరు మండలమునకు చెందిన ప్రొహిబిష్యను [illegible] పదవిని స్వీకరించి యుండుటచే వారి సభ్యత్వము [illegible] శాసనసభకు వారు పోటీ చేయకుండ [illegible] పోయినది.

అందుచే రయితు సంఘము బిల్లును వారల(?) తిరిగి శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుటకు అనుమతిని శ్రీయుతులు [illegible] వెంకటాచలం శెట్టి గారు గత వారమున ప్రభుత్వము వారిని కోరియుండిరి. రయితు సంఘ కార్యదర్శులగు శ్రీ సుందరవరదులు గారును శ్రీ [illegible] గారును కలిసి రయితుల బిల్లును శాసనసభ [illegible] టకు వలయు ప్రయత్నములను గూర్చి చర్చించియుండిరి.

తిరుచినాపల్లి శ్రీ టి. యం. నారాయణస్వామి పిళ్ళెగారికి గూడ బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు వలయు అనుమతి యొసగబడినట్లు తెలియుచున్నది.

సంప్రదింపులు

గత వారమున జమీందారీ రయితు నాయకులనేకులు ఈ పురికి వచ్చియుండిరి. శ్రీ విశ్వనాథదాసు [illegible], గోగినేని రంగనాయకులు, [illegible] పెరుమాళ్ళు నాయుడు, చెల్లూరు వెంకటస్వామినాయుడు, [illegible] వచ్చియుండిరి. ఆ సందర్భమున వారు శ్రీ బి. బి. మునిస్వామినాయుడు, [illegible] రామదాసు పంతులు, పి. వి. సుందరవరదులు మున్నగు వారిని కలిసికొని భావి కార్యక్రమమును గూర్చి చర్చించియుండిరి. రాజధాని రయితు సంఘమును [illegible] నెలకొల్పి అందఱు కలిసి పనిచేయుటకును సంఘమును [illegible] రయితుద్యమమునకు సహకారిగ నుండుటకొరకు పలుకుబడి గలవారిని నడుపుటకును ఆలోచనలు జరిగినవి. క్రమముగా బెజవాడ యందు గాని చెన్నపురి యందు గాని జమీ రయితుద్యమమును నడిపే [illegible] వారందరు కలిసికొనుట కేర్పాట్లు జరుగుచున్నవని గూడ తెలియుచున్నది.

రాజకీయములు

బొబ్బిలి మంత్రాంగ [illegible] శ్రీ [illegible] గాంధి [illegible] మంత్రివర్గ [illegible] రయితుల [illegible] గూర్చి చర్చించరు.

[illegible] బొబ్బిలి [illegible] వెంకటగిరి కుమార రాజా గారికి బొబ్బిలి గారికి [illegible] ఉద్దేశించి [illegible]!

కుమార రాజాగారి మాట [illegible]

[illegible] జమీందారీ రయితుల [illegible] వెంకటగిరి కుమార రాజా గారు [illegible] రాజ్యాంగ [illegible] అవసరము [illegible] చెప్పలేదు [illegible] అన్నారట. అన్ని [illegible] "[illegible] నా మాట చెల్లకపోతే [illegible]" అన్నారట. అప్పుడు [illegible] రాజకీయ [illegible] కుమార రాజా గారి [illegible] అని ఆశ్చర్యపోయినారట.

[illegible] జమీందారులకు అనుకూలంగా లేరు. [illegible] చేయించవలెనని యున్నది. మీ [illegible] నహాయపడుతాను అని కుమార రాజా గారు అన్నారట. ఆ మాటలు [illegible] సెలక్టు కమిటీలో బిల్లును [illegible] యించాలని తీర్మానం పెట్టిస్తే దానిని ప్రతి ఘటించింది కుమార రాజా గారేనట. జమీందారుల [illegible] రయితులు [illegible] మూలంగా జమీందారులు [illegible] లాభం పొంద వచ్చునని యూహించిరట. కాని రయితు [illegible] తెలిసినక్కర [illegible] వరుల [illegible]

జమీందారుల అధికార ప్రతిష్ఠాపనము

వెంకటగిరి కుమార రాజా గారి తెరవెనుక నాటకము

(రహస్యశోధి)

కొన్ని మాసముల క్రిందట [illegible] జమీందార్ల అధికార ప్రతిష్ఠాపనకై వెంకటగిరి కుమార రాజా గారు [illegible] పట్టారట. [illegible] కుమార రాజా గారి [illegible] అన్నారట. [illegible] బొబ్బిలి రాజా గారి [illegible] బొబ్బిలి [illegible] కుమార రాజా గారేనట. [illegible] బొబ్బిలి [illegible] చెప్పినారట.

[illegible] శాసనసభ సమావేశమయిన సందర్భంలో [illegible] ప్రయత్నించినారట

"మాకు మంత్రిత్వము లేనట్లు [illegible] బొబ్బిలి గారికి మంత్రిత్వం [illegible]" అన్నారు [illegible] మంత్రి [illegible] బొబ్బిలి గారితో [illegible] అని ఒక పెద్ద మనిషి అడిగితే "ఆ కాలంలో యీ రయితు సంఘాలని లేవు ఇప్పుడు [illegible] రయితు సంఘాలు బయలు దేరి రయితులు మాతో రాజకీయ సమానత్వం కోరుతున్నారు: అందు వలన యీ ప్రమాదాన్ని అరికట్టాలి(?), మేము [illegible] మాలో ఐకమత్యం లేకుంటే యెట్లుండేది" అని జవాబిచ్చినారట. ముందు యిప్పుడు వెంకటగిరి కుమార రాజా గారిని మంత్రివర్గంలో చూపించడానికి ప్రయత్నాలు జరిగినాయిగాని గవర్నరు గారంగీకరించ లేదట. నిజమెంతో?

రయితుల ప్రాణాలు మీ చేతులలో నున్నవి. మీ [illegible] రయితు అభివృద్ధిని జమీందార్లకు అమ్మి చిరకాలము రయితును గోతిలో త్రోయవలదు. [illegible] జమీందార్లకు [illegible] భోజనములిడి గంజిలోకి ఉప్పుగల్లైనా గతిలేక మలమల మాడు రయితుకు కష్టము తీర్చేదెట్లు అక్కర తగిలెదవా? ఓట్లను జమీందారుల కిచ్చి రయితుల బాధపెట్టవలదు

నెల్లూరుడిస్ట్రిక్టుమునసబుకోర్టులో

E. P. No. 1202 of 1932
O. S. No. 638 of 1930

Between

పెరుగుపల్లి వరలక్ష్మమ్మ వాది

And

పెరుగుపల్లి కృష్ణయ్య వగైరా ప్రతివాదులు.

2 వ ప్రతివాదియగు పెరుగుపల్లి లక్ష్మి నర్సమ్మకు యిందుమూలకముగా తెలియ చేయునది యేమనగా— పై నెంబరు వాది మీ వగయిరాలమీద పొందిన డిక్రీని బట్టి మీ తాలూకు హోలుజప్తి కాబడిన పై ద్రవ్యాలు దాఖలా ఆస్తిని వేలం వెయించమని కోరి దరఖాస్తు దాఖలుచేసుకొనియున్నది. అందుమీద నేను నోటీసుకు వుత్తరువు చేయుచూ 20-12-32 ది కి వాయిదా వేయబడి యున్నది. ఇందునుగురించి మీకు అక్షేపణలు వున్నయడల నాటిదినం వుదయం 10 గంటలకు మీరు స్వయముగాగాని లేక ప్లీడరు ద్వారాగాని హాజరయి మీకు గల అక్షేపణలను తెలుపుకోవలెను లేనంతట నిన్ను యెక్సపార్టీగావేసి నీ పకోర్తమును యాలమునకు వుత్తరువు చేయబడునని యిందుమూలకముగా ప్రచురము చేయడమయినది.

ఏ. పట్టాభిరామయ్య
వాది ప్లీడరు
30-11-32

—

నలుపది సంవత్సరముల విఖ్యాతి చెందినది
సకలమందులను చూచి మోసపోకండి!

అమృతాంజనం డిపో. } మదరాసు, బొంబాయి, కలకత్తా
స్యాం అండు కంపెనీ } మదరాసు మైసూరు రాజ్యముల ఏజంటు 6, బందరువీధి, మదరాసు

జీవధనరక్షణి

పశువ్యాధులకు స్వదేశీ దినుసులతో చికిత్స, సూక్ష్మ, క్రియా విశేషములు. మానవ వ్యాధులకు సులభ చికిత్సలు యిందు వ్రాయబడియున్నవి. గ్రంథకర్త, పశువుల డాక్టరుగా యుండి విశేష అనుభవము సంపాదించిన జి. రంగయ్య నాయుడు గారు.

వెల యిదివరకు రు 1—4—0 (పోస్టేజి ప్రత్యేకము)

ఇప్పటి తగ్గిన వెల రు 0—12—0 లు మాత్రమే

కొలది ప్రతులు మాత్రమే గలవు

జీవధనరక్షణి ఆఫీసు గూడూరు, నెల్లూరు జిల్లా

ఆదివారం పత్రిక

ఇది మద్రాసులో ప్రతి ఆదివారము ప్రకటింపబడు పత్రిక. సంపాదకులు శ్రీ బత్తుల కామాక్షమ్మ గారలు. దీనికి సంవత్సర చందా రు 1-8-0 లు. ధరావతు 3 రు చెల్లించబడింది. బొబ్బిలి రాణీ సాహెబావారు, రామచంద్రారెడ్డిగారి దివానుగారు దీనికి సహాయ సంపత్తులు గలవని మద్రాసులో కింవదంతిగా నున్నది

రెండవరాజకుమారునిపై కేసు

వెంకటగిరి మహారాజా గారి రెండవ కుమారులవారు వారి బంధువు ఇమనంపతి గణపయ్య గారి వద్ద ప్రామిసరీనోటు వ్రాసియిచ్చి సుమారు రు 24000 అప్పుతీసుకొనిరి. అప్పు చెల్లించనందున గణపయ్యగారు నెల్లూరు సబుకోర్టులో ప్రామిసరీనోటుపై దావా వేసిరి. సరియగు ప్రతిఫలము లేదని కొన్ని సంగతులతో రెండవ రాజకుమారుల వారు అన్సరు పెట్టిరి. వీరి వాదము నంగీకరించక నవంబరు 17 తేదీ అసలు వడ్డీ ఖర్చులతో డిక్రీ ఇచ్చిరి

స్వరాజ్య కేటలు

ఇది ఆంగ్లము వార పత్రిక. సంపాదకులు జార్జి జోసఫ్ గారు. పత్రిక ఆంజనేయులు ... ఈ నెల 12 తేదీనుండి నెల్లూరు ప్రకటింపబడునని తెలియుచున్నది. దీనికి రూ 5000 నే రాఘవ్యయ సంపత్తి యుండునని ... నియోగింపబడియున్నది

జమీందారీ రైతు సోదరులారా

లోకలు బోర్డులలో మీ ప్రతినిధులను గెలిపించకున్న అధోగతి నందెదరు సుమా!

సంపాదకుడు, ముద్రాపకుడు ప్రకాశకుడు — నెల్లూరు వెంకటరామానాయుడు జమీందారీ రైతు, పెన్నా గాంధీ పార్కు నెల్లూరు